

Route De Waterwolf – Groningen

Deze fietsroute loopt van het gemaal De Waterwolf naar Groningen via 8 cultuurhistorische objecten. De route langs de 8 objecten is 40 km. Voor de terugreis hebben we ook een route uitgestippeld. Een rondgang is 86 km. De bijzonderheden van de objecten waar je langs fietst, staan hieronder beschreven.

1 BOEZEMGEMAAL DE WATERWOLF

📍 53.313244, 6.355248

Gemaal De Waterwolf is in 1920 gebouwd om het overvloedige water uit het achterliggende stroomgebied Electra af te voeren. De vier grote en twee kleine pompen kunnen samen maar liefst 4500 kubieke meter water per minuut verplaatsen. Achter de vijf boogvormige ramen bevinden zich de enorme door diesel aangedreven schroefpompen. Onder de vloer zijn vijf sluisokers geplaatst waardoor het water wordt gepompt.

2 KOMMERZIJLSTERRIET

📍 53.301245, 6.326389

De Kommerzijlsterriet was oorspronkelijk een kwelderpriel, een geul die door wegstromend water is uitgeschuurd. Het water vormde de benedenloop van de Oude Riet. Tussen de veertiende en de zestiende eeuw werden veel ingrepen gedaan in de waterlopen in het gebied zuidelijk van Niezijl. Dit was nodig vanwege wateroverlast en het dichtslibben van bestaande waterlopen. Zo ontstond het huidige waterlandschap.

3 DORP KOMMERZIJL

📍 53.286761, 6.324162

Kommerzijl is ontstaan bij een zestiende-eeuwse zeeluis (zijl) in de Hogedijk. Voor de dorpsnaam zijn twee verklaringen: Kommer zou kunnen verwijzen naar de kom (het haventje) achter de dijk, waar de schepen lagen. Maar het zou ook kunnen verwijzen naar de 'kommer' of zorg die gepaard ging met de aanleg en het onderhoud van de zijl (noordelijke naam voor uitwateringssluis).

4 DORP NIEZIJL

📍 53.266859, 6.34172

Niezijl is ontstaan bij een zeeluis aan het einde van het Niezijlsterdiep. Het diep werd in de zestiende eeuw gegraven voor afwatering van het gebied. Oorspronkelijk lag westelijk van het dorp een andere zeeluis, de Bomsterzijl. Tijdens de Sint-Elisabethsvloed (1421) bleek dat deze sluis onvoldoende veiligheid bood. Toch duurde het ruim honderd jaar voordat deze nieuwe sluis, Niezijl, werd gebouwd.

5 BORGTERREIN HARSENSBOSCH

📍 53.262285, 6.538371

Harssensbosch is een borgterrein met gracht, aangelegd op een oude dorpswierde uit de IJzertijd. Een wierde is een kunstmatige heuvel die bij hoogwater droog bleef. In de Late Middeleeuwen stond op het borgterrein een steenhuis. In de zestiende eeuw werd de borg gebouwd en in 1742 afgebroken. Daarna kwam er een boerderij. Het terrein is heringericht door Het Groninger Landschap.

6 ROLPAAL ZUIDWOLDE

📍 53.261205, 6.593286

Deze negentiende-eeuwse rolpaal staat langs het Boterdiep. Rolpalen stonden op plaatsen waar trekvaarten een bocht maakten. Met de lijn om de rolpaal kon de schipper met zijn trekschuit een bocht maken zonder de wal te raken. Rolpalen zijn steeds zeldzamer. Van de rolpalen die er nog zijn, staan de meesten in de provincie Groningen. Dit kleine monumentje heeft als bijzonderheid niet één, maar twee rolemementen.

7 DRIEWEGSLUIS GRONINGEN

📍 53.225178, 6.596157

Een driewegsluis is een schutsluis voor de scheepvaart met drie paar deuren. Daarvan zijn er maar drie in Nederland. Na voltooiing van het Van Starckenborghkanaal in 1938 vormde de sluis de verbinding tussen Van Starckenborghkanaal, Eemskanaal en Damsterdiep. Schepen hoefden zo maar één keer te schutten om van het Van Starckenborghkanaal naar Damsterdiep te varen. De sluis is buiten gebruik.

8 HOOFDRIOLGEMAAL DAMSTERDIEP

📍 53.220562, 6.582478

Het rioolgemaal Damsterdiep werd gebouwd in 1928. Al het afvalwater uit de stad Groningen komt hier via het rioelstelsel terecht. Het gemaal pompt dit via een acht kilometer lange persleiding naar de rioolwaterzuivering Garmerwolde. Het pand is in sobere kubistisch-expressionistische stijl ontworpen door Siebe Jan Bouma, destijds stadsarchitect van de gemeente Groningen. De gevelsteen is van beeldhouwer Willem Valk.

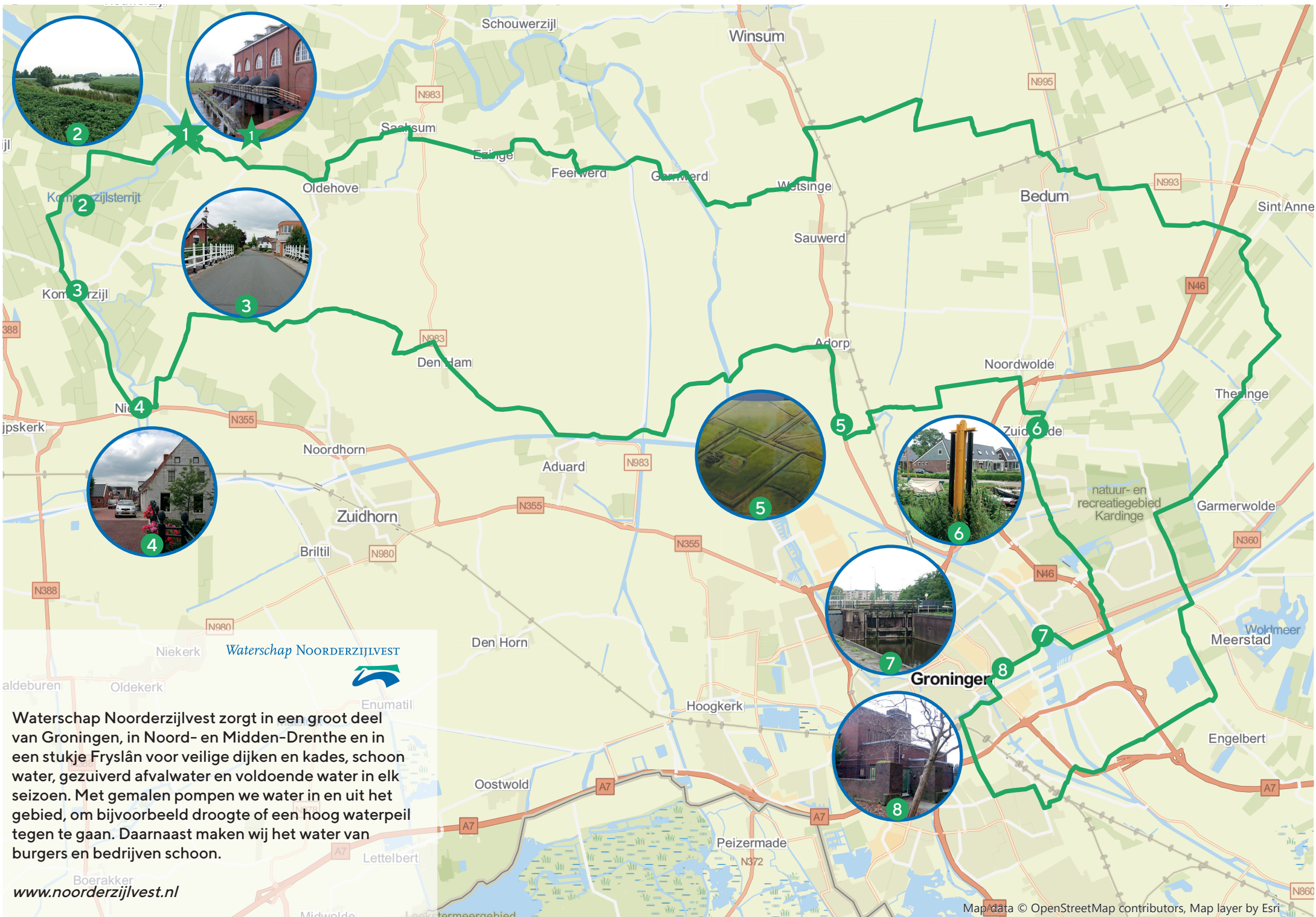
FIETSROUTES

**langs de
cultuurhistorische objecten
van het
waterschap Noorderzijlvest**

ROUTE GRONINGEN

LENGTE ROUTE: 40 KM, LENGTE RONDGANG: 86 KM

Waterschap Noorderzijlvest

Waterschap Noorderzijlvest zorgt in een groot deel van Groningen, in Noord- en Midden-Drenthe en in een stukje Fryslân voor veilige dijken en kades, schoon water, gezuiverd afvalwater en voldoende water in elk seizoen. Met gemalen pompen we water in en uit het gebied, om bijvoorbeeld droogte of een hoog waterpeil tegen te gaan. Daarnaast maken wij het water van burgers en bedrijven schoon.

Boerakker
www.noorderzijlvest.nl